

SARA BARNEA

ur. 1930; Tomaszów Lubelski

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, Tomaszów Lubelski; dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael (2006), Lublin, dwudziestolecie międzywojenne, dzieciństwo, antysemityzm, stosunki polsko-żydowskie, ulica Cicha 5, Tomaszów Lubelski, język żydowski, jidisz

Antysemityzm

Oczywiście, że odczuwałam antysemityzm, na każdym kroku. Może w Tomaszowie tak nie odczuwałam - tam było bardzo dużo Żydów, rodzina była bardzo dobrze sytuowana. Ale bardzo pamiętam przejawy antysemityzmu w Lublinie, kiedy chodziłam z moją mamą w sobotę wieczór do wujka na ulicę Cichą 5. Pamiętam, że przechodziłyśmy koło kościoła i zawsze nas proszono, żeby zejść z trotuaru. Jak poznawali, że jestem Żydówką? Poznawali. Byli tam studenci z takimi białymi czapkami czterokątnymi - gimnazjum może, nie pamiętam. Pamiętam te czapki. Mówiono: „Żydówka, zejdz z trotuaru” I ja zawsze się tego bałam, prosiłam mamę: „Może pójdziemy inną drogą?” I ona mi tłumaczyła, że inna droga jest daleka, na Cichą można przejść z Lubartowskiej bliżej. Ja nie rozumiałam jeszcze dokładnie o co chodzi, ale wiedziałam, że ja jestem inna od tych, którzy mnie proszą o zejście z trotuaru.

Pamiętam pochody kościelne w Lublinie, ja to widzę w pamięci. Szłam po ulicy do sklepu moich rodziców i jak te pochody kościelne szły, to ja szłam naprzeciw nich. Czułam, że chcę wejść w jakąś ścianę i zniknąć, albo czułam nawet jakąś chęć przyłączyć się do nich, ale nie być naprzeciwko tego.

W domu używany był język żydowski - rodzice mówili między sobą po żydowsku. Ale jak się wychodziło, to ja mówiłam po polsku. Ja się bardzo bałam otoczenia, ja tak bardzo chciałam, żeby mnie lubili, żeby nie miała tego uczucia, że ktoś mnie tak bardzo nienawidzi. Dlatego ja zawsze tak jakoś ukrywałam się pod językiem, żeby mówić po polsku.

Data i miejsce nagrania	2006-11-27, Ramat HaSharon
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Bogumił Lutyński, Beata Sobytkowska, Magdalena Grzebalska, Tomasz Czajkowski
Redakcja	Dominika Majuk
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"